

ที่ สศ 0001/939

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
128 อาคารพญาไทพลาซ่า ถนนพญาไท กทม. 10400

30 พฤษภาคม 2550

เรื่อง การช่วยเหลือเกษตรกรในโครงการปลูกยางพารา 1 ล้านไร่

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง การช่วยเหลือเกษตรกรในโครงการปลูกยางพารา 1 ล้านไร่

เนื่องด้วยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้รับหนังสือขอความช่วยเหลือจากเกษตรกรเพื่อขอให้ภาครัฐดำเนินโครงการปลูกยางพารา 1 ล้านไร่ ต่อไป เพราะจะเป็นประโยชน์แก่เกษตรกร สภาที่ปรึกษาฯ จึงได้มอบหมายให้คณะกรรมการเกษตร อาหาร และสหกรณ์ รับผิดชอบศึกษาข้อมูลและพิจารณาหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น คณะกรรมการเกษตรฯ จึงได้ศึกษาและจัดทำร่างความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง "การช่วยเหลือเกษตรกรในโครงการปลูกยางพารา 1 ล้านไร่" เสนอต่อสภาที่ปรึกษาฯ

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ 10/2550 เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2550 ได้พิจารณาร่างความเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าว เห็นว่าเป็นเรื่องเร่งด่วนและจำเป็นที่จะช่วยเหลือเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปลูกยางพารา 1 ล้านไร่ และช่วยเหลือเกษตรกรที่ไม่ได้อยู่ในโครงการแต่มีความประสงค์จะปลูกยางพารา จึงมีมติให้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง "การช่วยเหลือเกษตรกรในโครงการปลูกยางพารา 1 ล้านไร่" ต่อคณะรัฐมนตรี สรุปความเห็นได้ ดังนี้ (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย)

1. ให้รัฐบาลเร่งดำเนินการโครงการปลูกยางพารา 1 ล้านไร่ ในระยะที่ 1 ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 31 กรกฎาคม 2550
2. ในกรณีความเดือดร้อนของเกษตรกรที่อยู่ในโครงการ ซึ่งยังไม่ได้รับกล้าพันธุ์ยางพารา ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เร่งดำเนินการจัดหา และส่งมอบตามแผนเดิมหรืออย่างช้าไม่เกินวันที่ 31 กรกฎาคม 2550 เพื่อให้ทันในฤดูการเพาะปลูกปีนี้
3. ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศมาตรฐานต้นยางชำถุงให้เกษตรกรที่อยู่ในโครงการทราบอย่างทั่วถึง
4. ให้รัฐเร่งดำเนินการใช้อำนาจตาม พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2542 ในการตรวจสอบพร้อมทั้งส่งเสริมแนะนำ และกำกับดูแลให้เรือนเพาะชำกล้ายางชำถุงทั่วประเทศ ที่ยังไม่ได้

/มาตรฐาน...

มาตรฐานของกรมวิชาการเกษตร ให้สามารถเข้าสู่มาตรฐานเพื่อป้องกันการหลอกลวงเกษตรกรที่ไม่ได้อยู่ในโครงการแต่มีความประสงค์จะปลูกยางพารา

5. ให้กรมวิชาการเกษตรในฐานะผู้ออกใบรับรองกล้ายางชำถุง ดำเนินการออกสำรวจตรวจสอบยางที่ได้ปลูกใหม่ระยะ 1-3 ปี หากพบว่าไม่ได้มาตรฐาน ต้องหามาตรการปรับเปลี่ยนเป็นพันธุ์ใหม่ให้เหมาะสม และเรียกค่าชดเชยจากผู้ค้ากล้ายางให้กับเกษตรกร

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหากผลการพิจารณาเป็นประการใด กรุณาแจ้งให้ทราบในโอกาสแรกด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายโคทม อารียา)

ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

โทร. 0-2612-6957 , 0-2612-9222 ต่อ 216

โทรสาร 0-2612-9152 , 0-2612-9158

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง การช่วยเหลือเกษตรกรในโครงการปลูกยางพารา 1 ล้านไร่

1. ความเป็นมา

คณะกรรมการเกษตร อาหาร และสหกรณ์ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีภารกิจในการศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและมาตรการในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ภาคการเกษตร อาหาร และสหกรณ์ ได้ศึกษาติดตามความก้าวหน้าการดำเนินโครงการปลูกยางพารา 1 ล้านไร่ มาโดยลำดับ เนื่องจากพิจารณาเห็นว่ามีความผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมด้านการเกษตรในระยะยาวเพราะยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญสร้างรายได้ให้กับประเทศเป็นจำนวนมากและต่อเนื่องมาช้านาน รวมทั้งมีครัวเรือนเกษตรกรที่มีรายได้หลักจากอาชีพการทำสวนยางจำนวนมาก ปัจจุบันโครงการส่งเสริมการปลูกยางพารา 1 ล้านไร่ อยู่ในปีที่ 4 ของระยะที่ 1 แต่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เกิดผลกระทบกับเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการที่ยังไม่ได้รับพันธุ์ยางตามกำหนดเวลาซึ่งได้เตรียมขึ้นแปลงปลูกรอไว้จนขณะนี้ใกล้หมดเวลาเพาะปลูกตามฤดูกาล

ปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการดังกล่าว สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้รับหนังสือขอความช่วยเหลือจากเกษตรกรขอให้ภาครัฐดำเนินโครงการต่อไป เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงมอบหมายคณะกรรมการเกษตร อาหาร และสหกรณ์ รับผิดชอบดำเนินการเพื่อศึกษาแนวทางการช่วยเหลือเกษตรกร จัดทำเป็นความเห็นและข้อเสนอแนะ ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง “การช่วยเหลือเกษตรกรในโครงการปลูกยางพารา 1 ล้านไร่” เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการต่อไป

2. การดำเนินการ

คณะกรรมการเกษตร อาหาร และสหกรณ์ ได้ดำเนินการศึกษาเพื่อจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะต่อสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรี ดังนี้

2.1 ศึกษาข้อมูลข้อเท็จจริงจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1) สรุปผลการประชุมการแก้ปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรในการรับมอบต้นยางชำถุง (กล้ายาง) ในพื้นที่จังหวัดเลย ณ โรงแรมนภาลัย

- จ.อุดรธานี เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2550 และที่สมาคมชาวสวนยาง จ.เลย เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2550 (โดยมีสมาชิกคณะทำงานการเกษตร อาหาร และสหกรณ์ เข้าร่วมประชุมและรวบรวมข้อมูล)
- 2) สรุปผลการประชุมการแก้ไขการชุมนุมเรียกร้องปัญหาทางด้านไร่ของเกษตรกรจังหวัดนครพนม ณ โรงแรมนครพนมริเวอร์วิว จ.นครพนม เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2550 (โดยมีสมาชิกคณะทำงานการเกษตร อาหาร และสหกรณ์ เข้าร่วมประชุมและรวบรวมข้อมูล)
- 3) สรุปผลการประชุมการแก้ปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรในการรับมอบต้นยางชำถุง พื้นที่จังหวัดเชียงราย และจังหวัดพะเยา ณ โรงแรมวังคำ อ.เมือง จ.เชียงราย เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2550 (โดยมีสมาชิกคณะทำงานการเกษตร อาหาร และสหกรณ์ เข้าร่วมประชุมและรวบรวมข้อมูล)

2.2 คณะทำงานการเกษตร อาหาร และสหกรณ์ จัดระดมความคิดเห็นเพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้ประสบการณ์ของสมาชิกคณะทำงานซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญและชำนาญการในเรื่องการยางพาราไทยทั้งระบบ จัดทำเป็นความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง “การช่วยเหลือเกษตรกรในโครงการปลูกยางพารา 1 ล้านไร่” เสนอต่อสภาที่ปรึกษาฯ และคณะรัฐมนตรี

3. สรุปข้อมูลข้อเท็จจริงและปัญหา การดำเนินโครงการปลูกยางพารา 1 ล้านไร่

เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2546 คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้กระทรวงเกษตร และสหกรณ์ดำเนินโครงการปลูกยางพาราเพื่อยกระดับรายได้และความมั่นคงให้แก่เกษตรกรในแหล่งปลูกยางใหม่ ระยะที่ 1 พื้นที่ 1 ล้านไร่ ระหว่างปี พ.ศ. 2547 – 2549 ในพื้นที่ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ 19 จังหวัด รวมพื้นที่ 700,000 ไร่ และภาคเหนือ 17 จังหวัด รวมพื้นที่ 300,000 ไร่ แบ่งพื้นที่ดำเนินงานในแต่ละปีดังนี้

ปี พ.ศ. 2547 ปลูกในพื้นที่ 200,000 ไร่

ปี พ.ศ. 2548 ปลูกในพื้นที่ 300,000 ไร่

ปี พ.ศ. 2549 ปลูกในพื้นที่ 500,000 ไร่

โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงาน 3 หน่วยงาน คือ

1. กรมวิชาการเกษตร รับผิดชอบในการจัดหาต้นยางชำถุงให้กับเกษตรกรที่ร่วมโครงการ และให้การสนับสนุนด้านวิชาการ

2. สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง รับผิดชอบดังนี้

2.1 ร่วมกับกรมวิชาการเกษตรกำหนดแผนการตรวจรับ และส่งมอบพันธุ์ยาง ณ ศูนย์กระจายพันธุ์และรับพันธุ์ยางจากศูนย์กระจายพันธุ์ยางมอบให้เกษตรกรที่ร่วมโครงการ

2.2 ฝึกอบรมเกษตรกรให้ความรู้เกี่ยวกับการปลูกดูแลรักษาต้นยาง

2.3 ควบคุมตรวจสอบและประเมินผลการปลูกยางของโครงการ

2.4 ร่วมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ธ.ก.ส.) กำหนดจ่ายสินเชื่อ

3. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) พิจารณาให้สินเชื่อแก่เกษตรกรที่ร่วมโครงการในการจัดหาต้นยางชำถุงให้กับเกษตรกรนั้น กรมวิชาการเกษตรเป็นผู้ประกวดราคาจ้างเหมาเอกชนให้ดำเนินการผลิตปรากฏว่า บริษัท เจริญโภคภัณฑ์เมล็ดพันธุ์ จำกัด เป็นผู้ประกวดราคาได้ โดยบริษัทจะต้องผลิตต้นยางชำถุงส่งมอบให้กับโครงการจำนวน 90 ล้านต้น แบ่งออกเป็น

ส่งมอบในปี พ.ศ. 2547 จำนวน 18 ล้านต้น

ส่งมอบในปี พ.ศ. 2548 จำนวน 27 ล้านต้น

ส่งมอบในปี พ.ศ. 2549 จำนวน 45 ล้านต้น

การผลิตต้นยางชำถุงของบริษัทต้องดำเนินการภายใต้เงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้ในการประกวดราคา คือ ต้องมีพื้นที่แปลงผลิตต้นกล้ายาง แปลงผลิตตายาง และต้นตอตายางที่เพียงพอสำหรับการผลิตต้นยางชำถุง จำนวน 90 ล้านต้น ต้องเป็นต้นยางชำถุง ขนาด 2 ฉัตร ขนาดความสูงของต้นยางจากรอยแตกตาถึงปลายยอดไม่น้อยกว่า 20 เซนติเมตร และกรมวิชาการเกษตร จะเป็นผู้กำหนดพันธุ์ยางที่ใช้ปลูกทั้งโครงการ เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องของพันธุ์ยาง ณ แปลงผลิตพันธุ์ยาง รวมทั้งตรวจสอบคุณภาพยางชำถุงตามมาตรฐานที่กำหนด

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีการประชุมเพื่อจัดหาต้นยางชำถุงให้เกษตรกรในปี 2550 โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานที่ประชุม ได้มีมติให้ กรมวิชาการเกษตรบอกเลิกสัญญา กับบริษัท เจริญโภคภัณฑ์เมล็ดพันธุ์ จำกัด และให้กรมวิชาการเกษตร

ร่วมกับสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางดำเนินการจัดหาต้นยางชำถุงให้กับเกษตรกร โดยมีหลักการ ดังต่อไปนี้

1. เกษตรกรที่จะได้รับต้นยางชำถุง ต้องเป็นเกษตรกรที่เคยขึ้นทะเบียนในโครงการยาง 1 ล้านไร่ในปี 2549 ที่ยังไม่ได้รับต้นยางชำถุง และยืนยันที่จะทำการปลูกยางต่อไปในจำนวนไม่มากกว่าที่เคยขึ้นทะเบียนไว้

2. ให้เกษตรกรที่ยืนยันที่จะปลูกยางต่อไปมีสิทธิเลือกซื้อต้นยางชำถุงจากเรือนเพาะชำของรัฐ (สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง และองค์การสวนยาง) หรือเรือนเพาะชำของเอกชนที่ได้รับอนุญาตขยายพันธุ์ต้นยางเพื่อการค้ากับกรมวิชาการเกษตร และที่ขึ้นทะเบียนเข้าโครงการในปี 2550 โดยกรมวิชาการเกษตรจะออกเอกสาร (คูปอง) แทนการจ่ายเงินสดให้กับเกษตรกรตามจำนวนที่เกษตรกรยืนยันขึ้นทะเบียนปลูกในปี 2550 เพื่อนำไปจัดหาต้นยางชำถุงในอัตราต้นละ 15.53 บาท

3. ให้กรมวิชาการเกษตรร่วมกับสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดเพื่อให้เกษตรกรสามารถได้ต้นยางชำถุงไปปลูกในช่วงเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน 2550 ตามแนวทางและแผนปฏิบัติที่เสนอ

4. วงเงินค่าต้นยางชำถุง (จำนวน 16,144,400 ต้นๆละ 15.53 บาท) 250,722,532 บาท ให้เสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อขอใช้เงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉิน หรือจำเป็น (งบกลาง) แทนการใช้เงินยืมจาก คชก. ในส่วนยังเหลืออยู่ตามโครงการเดิม

สำหรับเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ ที่ยังคงรอรับต้นยางชำถุงในปี 2550 มีพื้นที่ทั้งหมดรวม 179,382 ไร่ มีเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการจำนวน 33,279 ราย แบ่งเป็นพื้นที่โครงการทางภาคเหนือ 51,000 ไร่ มีเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ 6,100 ราย และพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 128,000 ไร่ มีเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรวมทั้งสิ้น 27,000 ราย

ปัจจุบัน กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ยกเลิกสัญญาฉบับบริษัท เจริญโภคภัณฑ์เมล็ดพันธุ์ แต่ยังไม่มีความชัดเจนและแนวทางที่ชัดเจนเพื่อจัดส่งต้นกล้ายางชำถุงมอบให้กับเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการได้ ทั้งที่ฤดูกาลเพาะปลูกได้เริ่มต้นและจะสิ้นสุดในเวลาอันใกล้นี้ เนื่องจากฝนเริ่มจะทิ้งช่วงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการมีความวิตกกังวลเกรงว่าจะได้รับพันธุ์ยางไม่ทันต่อเวลาและจะต้องมีการปลูกซ่อมในฤดูถัดไปเกิดความเสียหายเป็นอย่างมาก ก่อให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจในระยะยาว เนื่องจากความพร้อมของต้นยางเพื่อรองรับการกรีดยางในเวลาต่อไป

4 ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขในระยะเร่งด่วน

เพื่อการแก้ไขปัญหาและบรรเทาทุกข์ให้กับเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปลูกยางพารา 1 ล้านไร่ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีความเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขในระยะเร่งด่วน ดังนี้

- 4.1 ให้รัฐบาลเร่งดำเนินการโครงการปลูกยางพารา 1 ล้านไร่ ในระยะที่ 1 ให้แล้วเสร็จภายใน 31 กรกฎาคม 2550
- 4.2 ในกรณีความเดือดร้อนของเกษตรกรที่อยู่ในโครงการ ซึ่งยังไม่ได้รับกล้าพันธุ์ยางพาราให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เร่งดำเนินการจัดหา และส่งมอบตามแผนเดิมหรืออย่างช้าไม่เกิน 31 กรกฎาคม 2550 เพื่อให้ทันในฤดูกาลเพาะปลูกปีนี้
- 4.3 ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศมาตรฐานต้นยางชำถุงให้เกษตรกรที่อยู่ในโครงการทราบอย่างทั่วถึง
- 4.4 ให้รัฐเร่งดำเนินการใช้อำนาจตาม พ.ร.บ. ควบคุมยาง พ.ศ. 2542 ในการตรวจสอบ พร้อมทั้งส่งเสริมแนะนำ และกำกับดูแลให้เรือนเพาะชำกล้ายางชำถุงทั่วประเทศ ที่ยังไม่ได้มาตรฐานของกรมวิชาการเกษตร ให้สามารถเข้าสู่มาตรฐานเพื่อป้องกันการหลอกลวงเกษตรกรที่ไม่ได้อยู่ในโครงการแต่มีความประสงค์จะปลูกยางพารา
- 4.5 ให้กรมวิชาการเกษตรในฐานะผู้ออกใบรับรองกล้ายางชำถุง ดำเนินการออกสำรวจตรวจสอบยางที่ได้ปลูกใหม่ระยะ 1-3 ปี หากพบว่าไม่ได้มาตรฐานต้องหามาตรการปรับเปลี่ยนเป็นพันธุ์ใหม่ให้เหมาะสม และเรียกค่าชดเชยจากผู้ค้ากล้ายางให้กับเกษตรกร

-----//-----

**รายละเอียดการปรับปรุงแก้ไข
ความเห็นและข้อเสนอแนะเรื่อง
“การช่วยเหลือเกษตรกรในโครงการปลูกยางพารา 1 ล้านไร่”**

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ 10/2550 เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 24 พฤษภาคม 2550 มีความเห็นให้ปรับแก้ไขความเห็นและข้อเสนอแนะเรื่อง “การช่วยเหลือเกษตรกรในโครงการปลูกยางพารา 1 ล้านไร่” ดังนี้

ข้อเสนอแนะ

- 1) ข้อ 4.2 เปลี่ยน “ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและส่งมอบภายใน 31 กรกฎาคม 2550” เป็น “ดำเนินการจัดหา และส่งมอบตามแผนเดิมหรืออย่างช้าไม่เกิน 31 กรกฎาคม 2550”
 - 2) ตัดข้อ 4.5 ออก แล้วให้เลื่อนข้อ 4.6 ขึ้นมาเป็น 4.5 แทน
- สรุปมีข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขในระยะเร่งด่วน 5 ข้อ

-----//-----